

Comerç PÀG. 4

La Maquinista creix en espai i treballadors



Corrupció PÀG. 6

Tensió política a la comissió Millet



Educació PÀG. 7

L'escola concertada no vol retallades

Públic



www.publico.es

DIMECRES
16 DE JUNY DEL 2010



Una voluntària del Banc dels Aliments mou caixes al magatzem de la Zona Franca de Barcelona. MANU FERNÁNDEZ

La pobresa emergent amenaça de desbordar les entitats d'ajuda social

L'ECAS alerta de la combinació de més demanda i menys subvencions i aportacions particulars

MAGDA BANDERA
BARCELONA

— Mans i mànigues. Les entitats que es dediquen a l'acció social pateixen doblement la crisi. La demanda dels usuaris dels seus serveis ha augmentat una mitjana del 30%, mentre que les subvencions i les aportacions de particulars comencen a reduir-se a un ritme semblant. A més a més, ha aparegut un nou fenomen, el de la pobresa emergent, que afecta, sobretot, famílies amb hipoteques que no poden pagar i que mai van imaginar que

es trobarien en aquesta situació. Ara, l'objectiu és evitar que aquesta nova pobresa es faci crònica i es converteixi en severa.

“En el moment de més necessitat, hi ha associacions que han hagut d'acomiar gent o cancel·lar programes”, confirma Jordi Gusi, gerent de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS). Tanmateix, vol defugir el tremendisme i assegura que totes estan acostumades a treballar en la precarietat i a trobar fórmules creatives per superar-la.

“Hi ha entitats, com Surt, que es dedicaven només a la inserció laboral de dones i que ara es troben que tenen més demanda i que, a més, han de tenir en compte el problema dels homes en atur que abans treballaven a la construcció. Per això, han introduït canvis, com ara fer tutories grupals en comptes d'individuals, i estan funcionant bé”, explica Gusi.

L'Institut de Reinserció Social (Ires), amb més de 40 anys d'experiència, també busca solucions per ajudar les persones que no pot atendre direc-

«El telèfon no deixa de sonar», explica la directora tècnica d'una entitat

L'augment de gent aturada que fan de voluntaris permet pal·liar el col·lapse

tament. “Hem hagut de prioritzar la gent que pateix pobresa severa i que veu que, amb la crisi, s'està agreujant la seva situació. Però el telèfon no deixa de sonar i la por és que la situació d'aquests nous pobres empitjori si no troben suport. Per això intentem crear comunitats d'ajuda entre ells. L'altre dia, per exemple, vam posar en contacte una família que no podia pagar la hipoteca amb una senyora a qui feien fora de la seva habitació”, recorda Marta Zaragoza, directora tècnica de l'institut.

Com bona part de les entitats d'acció social, l'Ires té una llista d'espera que augmenta dia rere dia. “Hi ha gent que demana la renda mínima d'inserció i d'altres que s'apunten a cursos de formació, però no tenim tots els que són necessaris. Se'ns ha duplicat la demanda en l'últim any, però el pressupost és un 40% més baix que el de l'any anterior. A més, si abans l'Administració pagava a 90 dies, ara està tardant

→PASSA A LA PÀGINA SEGUENT

Catalunya

→ VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

una mitjana de 140 dies”, afegeix Zaragoza. Per sort, també augmenta el nombre de voluntaris, assegura. “Últimament, hi ha gent a l’atur que té ganes de col·laborar per ajudar els altres”.

La directora tècnica del Banc dels Aliments, Ana Sancho, també vol destacar els aspectes positius de la crisi i no generar alarma. Entre ells, subratlla que cada cop hi ha més gent conscienciada per recuperar productes que d’una altra manera es perdrien.

A més, creix el nombre “d’empreses que col·laboren donant aliments no peribles”. Però no amaga la realitat de les xifres. “Al mes de maig vam patir una davallada de les donacions, però pensem que és circumstancial”. El que sí que és segur és que la demanda continuarà creixent en els prò-

Les famílies que no poden pagar la hipoteca encarnen la pobresa emergent

El Banc del Aliments beneficia 100.000 persones, el doble que al 2008

xims mesos. “Al 2008 hi havia 55.000 beneficiaris del Banc d’Aliments. Avui ja passen dels 100.000”, explica Sancho.

La necessitat també es nota en l’augment d’associacions a tot Catalunya que esperen ser homologades pel Banc dels Aliments per poder ser receptors i repartir el menjar entre els seus usuaris. Algunes ho fan en forma de lots i d’altres preparen els aliments i els reparteixen a menjadors socials. “Ara mateix hi ha 35 entitats a la llista d’espera, però acceptarem totes les que compleixin els requisits. Això suposarà que tocarà repartir menys a cada una, però ens basem en el principi de solidaritat i distribució justa”, argumenta la directora del Banc. En aquest moment, cada beneficiari del servei rep una mitjana de 70

quilos de menjar. Es calcula que cada persona en necessita 400 a l’any.

El fet que cada cop hi hagi més famílies que necessiten ajuda per alimentar-se comporta problemes psicològics greus que no estan essent tractats. Aquests usuaris prefereixen recollir lots en comptes d’anar als menjadors, per “discreció”, argumenta Miquel Pongiluppi, voluntari del Banc dels Aliments.

Tenir més de 45 anys

“Són persones que, a banda de no tenir feina, viuen molt malament el fet de cobrar una prestació social, perquè senten que estan demanant caritat quan ells sempre han pogut tirar endavant mitjançant l’esforç a la feina. El drama s’aguditza en el cas de persones amb més de 45 anys, atesa la poca flexibilitat del mercat laboral amb aquests perfils”, expliquen des de l’res.

El Casal dels Infants ha quantificat aquest fenomen: Enguany, “el 18% de les consultes realitzades al Punt d’Informació i Orientació per a famílies les han fet homes. L’any passat el percentatge era del 5%. Aquesta entitat ha gestionat durant els primers mesos del 2010 “el doble d’ajuts bàsics –menjar, roba i serveis socio-educatius– per a famílies en situació de pobresa”. L’entitat ha constatat que dues de cada tres famílies del Casal han vist empitjorat greument la seva situació, que ja era molt vulnerable abans de la crisi.

“Ens fa molta por com serà el 2011. Tindrem menys ajuts de l’Administració i veurem com la gent pateix, entre d’altres, la pujada de l’IVA”, lamenta Enric Canet, director de Relacions Ciutadanes del Casal. “Ara mateix ja tenim un 5% menys de pressupost que l’any anterior, mentre creix la llista d’espera de nens que necessiten serveis educatius o atenció assistencial. Els anem absorbint com podem. Perquè no es quedin al carrer i sense control ni seguiment els fem venir dies alterns”. *

Més informació

FEDERACIÓ D’ENTITATS CATALANES D’ACCIÓ SOCIAL (ECAS)
<http://www.acciosocial.org/ca/>

LES CLAUS

Les retallades que atien la necessitat

— Suspensió de la revaloració de les pensions durant el 2011. Les pensions quedaran congelades i no pujaran amb l’augment de l’IPC. Queden excloses les pensions no contributives i les pensions mínimes.

— Ajust en l’aplicació de la Llei de Dependència. S’elimina la retroactivitat: fins ara, amb la primera mensualitat es co-

brava el temps transcorregut des de la sol·licitud.

— Reducció dels sous dels funcionaris un 5% de mitjana, i un 15% el dels membres de l’executiu.

— Supressió del xec nadó a partir de l’1 de gener. S’elimina l’ajuda de 2.500 euros per naixement o adopció.

— Un milió d’euros menys per a les entitats socials de formació i orientació laboral. Aquestes entitats s’han vist obligades a deixar desatesos 1.500 usuaris.

Immigrants, dones i joves, els més afectats

Els ‘ni-nis’, a l’atur i sense preparació, són el grup més vulnerable



El Casal dels Infants del Raval, una de les entitats pioneres d’ajuda al barri barceloní. M. ÀNGELES TORRES

BRAIS BENÍTEZ
BARCELONA

— Els joves s’han convertit en un dels col·lectius més perjudicats per la pobresa emergent. A més dels que pertanyen a famílies afectades per l’atur dels progenitors, que en alguns casos no poden pagar les hipoteques i fins i tot viuen pendents de l’amenaça del desnonament, hi ha un grup especialment vulnerable, el dels *ni-nis*. “Ens preocupen els joves que ni estudien ni treballen. Hi ha moltes entitats que ens expliquen que han rebut una allau de nois que s’han quedat a l’atur i que no tenen formació suficient”, explica Jordi Gusi, gerent de la federació d’Entitats Catalanes d’Acció Social (ECAS).

Els joves extutelats per l’Administració es troben en unes condicions encapitjades. Molts d’ells, sense ingressos ni xarxa de suport al país, es veuen abocats a viure al carrer.

A més, les famílies immigrants estan patint la crisi d’una manera especial. Els caps de família, que acostumaven a treballar en feines poc especialitzades, com la construcció

o l’hostaleria, o en feines esporàdiques, han estat expulsats del mercat laboral.

Fins fa poc, les xarxes socials funcionaven molt bé entre alguns d’aquests col·lectius, com ara els pakistanesos. Però a mesura que l’atur i els problemes es van estenent, “aquestes xarxes s’estan afeblint”, alerta Gusi. De moment, aquestes famílies sobreviuen compartint pisos i recorrent a les entitats que distribueixen aliments.

Després de viure a Catalunya des de fa més de sis anys, algunes dones immigrants que només tenen passaport també “es plantegen treballar per l’empitjorament de la situació econòmica”, però veuen restringit el seu accés al mercat laboral, explica l’associació Surt, dedicada a la inserció laboral de dones.

L’Obra Social Santa Lluïsa de Marillac també ha detectat l’augment de la precarietat de dones soles amb fills a càrrec, que tenen més dificultats per trobar feines que siguin compatibles amb les funcions parentals. Aquesta entitat, creada per la Companyia de les Filles de la Caritat, també alerta

LES DADES

Un de cada cinc espanyols és pobre

84 MILIONS

> DE POBRES A LA UE

A la Unió Europea hi ha 84 milions de pobres, dels quals el 10,7% són a l’Estat espanyol.

9 MILIONS

> DE POBRES A ESPANYA

La xifra de població que viu per sota del llindar de la pobresa ha augmentat en un milió de persones en els últims dos anys, i s’ha situat en els 9 milions de persones, gairebé el 23% de la població total espanyola.

3.000 EUROS

> D’INGRESSOS ANUALS

Prop del 20% de la població espanyola pateix una pobresa moderada, amb uns ingressos anuals que no superen els 6.000 euros. El 3% restant està en situació de pobresa extrema, i els seus ingressos davalen fins als 3.000 euros anuals, segons informa un estudi elaborat per Càritas el segon semestre del 2009.

del perill que corren “les persones que han fet un procés positiu i estan en condicions de tornar a treballar però que ara estan estancades, sense possibilitat de competir amb la gran quantitat de candidats per a qualsevol feina”.

Per últim, l’Obra Social recorda que les persones amb discapacitats que només poden accedir al mercat de treball a través de centres especials o empreses d’inserció veuen que cada cop hi ha menys places disponibles.

Justament, ahir el grup Dincat (Discapacitat Intel·lectual Catalunya) va denunciar la destrucció de llocs de treball de persones amb aquest tipus de minusvalidesa. Les feines que pot realitzar aquest col·lectiu són treballs de manufactura, i el trasllat d’aquest tipus de producció a països del Tercer Món, amb una mà d’obra més barata, ha reduït l’oferta.

Dincat va demanar també que les empreses de més de 50 treballadors s’ajustin a la legislació vigent, que obliga a incloure un 2% de treballadors discapacitats. *